Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250, (212) 227-5251

РІК LXXXV. Ч. 139. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 22-го ЧЕРВНЯ 1978 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JUNE 22, 1978 No. 139. VOL. LXXXV.

ЗАПОЧАТКОВАНО АКЦІЮ ДЛЯ ЗОРГАНІЗУВАННЯ КАТЕДРИ УКРАЇНСЬКИХ СТУДІЙ НА ТОРОНТОНСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

Започатковують акцію для українських студій в Торонтонському університеті. На фото [зліва]: д-р О. Пріцак, професор Гарвардського університету, пані Христина Ісаїв, господиня вечора, д-р Юрій Данилів, президент Федерації Українських Професіоналістів і Підприємців, та федеральний міністер багатокультурности Н. Кафик.

Торонто, Канада. — 26 травня 1978 р. Федерація Українських Канадських Професіоналістів і Підприємців в Канаді успішно започаткувала фінансову акцію для зорганізування катедри українських студій на Торонтонському університеті в Канаді. Увечорі в готелі Ін он де Парк відбувся бенкет, в якому взяли участь почесні гості: Владика Кир Ізидор Борецький, президент СКВУ о. митрат д-р Василь Кушнір, о. митрат Петро Хомин і о. протоієрей Михайло Боднарчук. Почесними промовцями були федеральні міністри Елистер Гилеспі і Норман Кафик, міністер багатокультурности, та професори університетів: д-р Омелян Пріцак з Гарвардського університету, д-р М. Лупул з Албертського університету з Едмонтону, д-р Юрій Луцький, д-р Василь Янішевський, д-р Петро Смильський, д-р М. Луцик з Торонтонського університету, як теж голова Федерації д-р Юрій Данилів, голова Клюбу Професіоналістів в Торонті адв. Ігор Бардин, члени Управи Клюбу: Ігор Велигорський, адв. М. Липка — голова Клюбу у Гамілтоні, голова Відділу КУК д-р О. Сокольський і голова Провінційної Ради КУК д-р Петро Глібович. Господарем вечора була пані Хри-

(Закінчення на ст. 3-ій)

Українці взяли участь в науковому з'їзді харчових технологів

Даллас, Тексас (Т. М.) — В днях 4-8 травня 1978 р. відбувся тут з'їзд Інституту Харчових Технологів, одної з найбільших в ЗСА асоціяцій, що об'єднує десятки тисяч науковців, які займаються дослідами в ділянці харчової промисловости.

Симпозюми і технічні сесії відбувались у великому, модерно збудованому Конвенційному Центрі в Далласі. Зареєстрованих учасників з'їзду було 7,565, і вони репрезентували не тільки Америку, але й інші країни. Вражала велика кількість доповідачів з різних університетів, які ведуть досліди в ділянці харчування. Вони становили майже одну третину усіх учасників.

На цьому з'їзді виголосили свої доповіді двоє українських науковців, які працюють в Дослідному Центрі Департаменту Агрикультури у Філядельфії. В понеділок, 5-го червня, під час сесії мікробіології доповідала д-р Ляриса Заїка на тему ,,Діяння хемічних домішок у м'ясних продуктах та творення кислот під впливом мікроорганізмів''. Це дуже важливий чинник при визначуванні якости цього харчового продукту.

В середу, 7-го червня, під час сесії біохемії, доповідав д-р Олександер Білик про ,,Екстрактивну фракціонацію і хроматографічну аналізу Беталяінів''. Доповідач з'ясував нову методу екстракції чистої бетаціяніни і бетаксантини та спосіб їхньої ідентифікації шляхом упрощеної хроматографічної аналізи. Ці субстанції являються саме потенціяльними барвниками.

З огляду на заборону вживання деяких синтетичних кольорантів у харчовій індустрії, через їхнє пов'язання з хворобою рака, урядові чинники ФДА роблять великий натиск на те, щоб їх замінити рослинними барвниками. Це й було темою доповіді д-ра Білика, що викликало живе зацікавлення серед численно зібраних слухачів на цій пополудневій сесії. Усіх доповідей виголошено 483, а їхній зміст подано у програмовій книжці.

В часі з'їзду влаштовано 450 виставок-експонатів, що їх приготовили техніки 260 великих американських продуцентів харчової промисловости.

Шевченківська Фундація в Канаді призначила нові субсидії

Вінніпег (Ш. Ф.). — З доходів осягнутих у новому господарському році, що почався 1 квітня 1978, Дирекція Шевченківської Фундації призначила 16,250 дол. на 7 різних культурних проєктів, виконання яких вимагає фінансової допомоги цього літа. Понад 20 інших прохань відложено до полагодження на осінь цього року. Разом з усіми попередніми субсидіями і стипендіями, на потреби української культури в Канаді Шевченківська Фундація розприділила дотепер зі своїх чистих прибутків суму 311,975 долярів.

Нові прохання, з докладним описом проєкту, студії чи публікації і з кошторисом їх фінансування, та враз з відповідними рекомендаціями, включно з рекомендацією від Проводу місцевого Відділу КУК, проситься висилати прямо на адресу Шевченківської Фундації, 456 вул. Мейн, Вінніпег, Манітоба.

До прохання на особисті субсидії чи стипендії, призначені для авторів, артистів, студентів мистецтва і т. п., проситься подати число суспільного обезпечення апліканта, бо за вимогами закону такі дотації фундація мусить зголосити для податкових цілей, з яких аплікант опісля розраховується у своєму річному податковому зізнанні.

ВЕНС НАГОЛОШУЄ ПОТРЕБУ СПІВПРАЦІ МІЖ ЗСА І СССР

Вашінгтон. — Виступаючи у понеділок, 19-го червня, перед Комісією Палати Репрезентантів для міжнародних відносин, державний секретар Сайрус Венс зазначував, що між ЗСА та Совєтським Союзом існують та існуватимуть непорозуміння, та, подібно як президент Джіммі Картер і д-р Збіґнєв Бжезінські, головний дорадник Білого Дому для справ крайової безпеки, критикував СССР і Кубу за військове втручання в Африку, але все одно наголошував потребу співпраці між Америкою та Совєтським Союзом, применшуючи справи, які можуть довести до конфронтації між двома надпотугами.

Державний секретар Сайрус Венс під час свідчення в Палаті Репрезентантів

Венс виступив перед згаданою Комісією з уваги на те, що велика кількість її членів звернулися до Білого Дому, нарікаючи, що не розуміють точно політики уряду відносно Совєтського Союзу та Африки з уваги на відмінні заяви Президента, Бжезінського і самого Венса.

У вступному слові перед Комісією секретар Венс заторкав майже всі справи, які порушував президент Картер у своїй досить гострій промові під час ґрадуаційних церемоній в Академії Морської Фльоти ЗСА 7-го червня, але коли Президент підкреслював, що від Совєтського Союзу залежатиме, чи між ЗСА та СССР відносини матимуть характер ,,конфронтації чи кооперації", додаючи, що Америка готова на обидві можливості, то Венс наголошував аспект співпраці.

Венс закликав обидві сторони припинити ,,полемічну взаємокритику", бо така ,,риторика" може стати надмірною і довести до повернення атмосфери ,,холодної війни". Коментатори вказують, що тими словами Венс не тільки критикував недавні статті в ,,Правді", офіціозі Комуністичної партії СССР, але також до якоїсь міри критикував гострі виступи президента Картера і д-ра Бжезінського. Коментатори припускають, що промова Венса, яку перед його виступом одобрив Президент, мала на меті заспокоїти Москву та тих американських законодавців, які побоюються, що між Вашінґтоном і Москвою відносини неповоротно погіршилися. Думають, що виступ державного секретаря мав за завдання ,,збалянсувати" попередні гострі виступи Президента і Бжезінского.

Коментуючи статтю в ,,Правді" зі суботи, 17-го червня, Венс признав, що вона містила ,,досить гострі слова", але наголосив, що стаття все одно вказує, що совєтські власті таки ,,хочуть порозуміння і бажають детанту".

Щодо самого детанту, Венс зазначив, що цей детант мусить бути ,,двобічний", а не використовування Совєтським Союзом для поширення власних впливів. Венс додав, що Америка бажає добрих відносин і співпраці не тільки з СССР, але також з червоним Китаєм, комуністичними державами Східньої Европи — сателітами Москви, як теж з країнами ,,третього світу".

Зазначуючи, що майбутній розвиток відносин між ЗСА і Совєтським Союзом залежатиме від Москви, Венс не відмітив, що ці відносини можуть мати характер ,,конфронтації або кооперації", як це недавно зазначив президент Картер, а наголошував аспект співпраці. Аналітики вказують, що власне у наголошуванні аспекту кооперації та в більш стриманій мові лежить суть різниці між виступом Венса та недавніми виступами президента Картера і д-ра Бжезінського.

Державний секретар більш помірковано, але тим не менше критикував Совєтський Союз за постійну розбудову своєї військової сили та за втручання, разом з Кубою, в справи Африки, як теж підкреслив, що порушення прав людини в СССР противиться Гельсінкській угоді та Універсальній Декляраціі Прав Людини.

Картер пропонує скріпити цивільну оборону ЗСА

Вашінгтон. — Минулого понеділка, 19-го червня, президент Джіммі Картер представив Конгресові реорганізаційний плян, який пропонує скріпити цивільну оборону ЗСА на випадок нуклеарної війни, що є поважною зміною в дотеперішній стратегічній політиці Америки.

У кінці 1950-их років Департамент оборони і Білий Дім наголошували потребу розбудови інсталяцій та розміщування ракет для охорони цивільного населення на випадок атомової війни зі Совєтським Союзом. Однак у половині 1960-их років тодішній секретар оборони Роберт МекНамера та його співробітники переконали уряд, що широкозакроєна цивільна оборона нереалістична і фактично непотрібна, бо на випадок нуклеарної війни між ЗСА і Совєтським Союзом неможливо було б охоронити населення обох країн перед майже тотальним винищенням. Тому тоді вирішено наголошувати офензивну силу ЗСА, а не оборонну.

Але з уваги на те, що Совєтський Союз протягом останніх кільканадцятьох років почав швидким темпом розбудовувати свою власну цивільну оборону, яка має на меті охоронити від атомового нападу найважливіші ділянки економіки СССР, військові інсталяції, як теж членів уряду і провід комуністичної партії, а також спеціялістів з різних ділянок економічного сектора Совєтського Союзу, серед урядових кіл ЗСА знову поширилося переконання, що Америці таки потрібна цивільна оборона. Крім того, недавній звіт, виготовлений спеціялістами Білого Дому, твердить, що хоча під час атомової війни згинуло б 140 мільйонів американців, то все одно можна було б охоронити біля 80 мільйонів.

З уваги на це, президент Картер представив Конгресові реорганізаційний плян, в якому пропонує створити Федеральну Аґенцію Наглих Випадків, яка відповідала б за розбудову системи цивільної оборони, як теж координувала б діяльність урядових аґенцій, праця яких зв'язана з допомогою жертвам різних природних катастроф, як повені, посухи, сніговії тощо.

СОВЄТИ ПЕРЕСТЕРІГАЮТЬ ЯПОНІЮ ПЕРЕД ДОГОВОРОМ З КИТАЄМ

Токіо, Японія. — Ассосіейтед Пресс інформує, що Совєтський Союз переслав в понеділок, 19-го червня ц. р., спеціяльну ноту японському урядові з перестогорою проти підписання ним договору з Китайською Народною Республікою, скерованого, мовляв, ,,проти совєтського уряду''. Совєтський протест, який включає 400 слів, був переданий в міністерстві закордонних справ Японії амбасадором СССР Дімітрієм С. Полянським і в ньому говориться, що підписання Японією договору з КНР може спричинитись до погіршення відносин з СССР. Минулого тижня уряди Японії і Китайської Народної Республіки погодилися відновити переговори про підписання договору про дружню співпрацю між обома країнами. Пропонована китайцями версія договору включає контроверсійну кляузулю, яка була, до речі, причиною перервання переговорів, що обидві країни — Японія і КНР, будуть спільно боротися проти ,,гегемонії'' третьої країни. Тією ,,третьою'' країною уважає себе Совєтський Союз, який сильно виступає проти підписання такого договору, кажучи, що він скерований проти СССР. В совєтській ноті говориться, що Японія може поступати згідно з її бажанням, але уряд СССР буде боронити своїх інтересів, бо ,,пекінські лідери бажають включити Японію в анти-совєтський фронт''. Якщо такий договір буде підписаний, — кажуть верховоди Совєтського Союзу, — то СССР мусить перевірити свою політику у відношенні до Японії. Совєти також згадують, що китайські ватажки ведуть ворожу до Совєтського Союзу політику, підривають детант, проповідують війну і ворожість серед народів. В кінцевих словах совєти закликають Японію не робити таких потягнень, які знищили б добрі відносини між Токіо і Москвою.

Прем'єр-міністер японського уряду Такео Фокуда, виступаючи в клюбі для закордонних кореспондентів заявив, що відносини Японії з Китаєм це одна справа, а співпраця з СССР друга. Він висловив рівночасно надію, що договір з Китаєм буде у скорому часі підписаний.

Перервано переговори щодо заборони ,,сателітів-вбивників"

Женева. — Минулої суботи, 17-го червня, тут перервано переговори між делеґаціями ЗСА і Совєтського Союзу щодо заборони ,,сателітів-вбивників'', тобто космічних ракет, які спроможні збивати комунікаційні та інші сателіти. Переговори розпочалися 8-го червня і мали ,,підготовчий характер''. Хоча обидві сторони заявили, що протягом цих нарад пощастило ,,вимінятися думками відносно становищ обох держав'', то не встановлено дати, коли переговори мали б продовжуватися.

Американську делеґацію під час переговорів очолював Пол Варнкі, який теж переговорює з Москвою відносно нового договору в справі обмеження стратегічної зброї (САЛТ II), а на чолі совєтської делеґації був Олєг Хлєстов.

Розвідчі чинники ЗСА та американські космічні науковці повідомили, що Совєтський Союз недавно випробував ,,сателіта-вбивника'', запустивши його в космос. Під час цього експерименту збито спеціяльно призначену совєтську космічну ракету.

Департамент оборони ЗСА та члени уряду вказують, що за кілька років Совєтський Союз матиме спроможність збивати американські комунікаційні сателіти, що може дуже неґативно відбитися на зв'язках Вашінґтону з американськими амбасадами по цілому світі та з американськими військовими частинами.

СССР продукуватиме бомбовики подібні до Б-1

Вашінгтон. — Ройтер інформує, що Совєтський Союз, удосконалює тепер новий винахід бомбовика для перевозу атомових бомб, подібного до американського ,,Б-1'', продукцію якого припинив президент Джіммі Картер в минулому році. Військова розвідка ЗСА припускає, що совєтський бомбовик буде готовий на початку 1980-го року. Ці відомості були передані раніше Комісії Палати Репрезентантів для військових справ, але щойно тепер були передані пресі. Як відомо, президент Картер, проти волі департаменту оборони, здержав продукцію готового проєкту бомбовика ,,Б-1'', який мав коштувати З'єднаним Стейтам Америки 25 більйонів долярів. Натомість Президент погодився приспішити продукцію крилатих атомових ракет.

Китай вислав інструкторів для вишколу заірських моряків

Кіншаса, Заір. — Ройтер інформує, що уряд Китайської Народної Республіки вислав до Заіру кільканадцять своїх військових спеціялістів-інструкторів для перевишколу тамошніх моряків. Група китайських військовиків прибула в суботу, 17-го червня до Заіру, тиждень раніше, як було заповіджено і цей випадок викликав деякі спекулятивні коментарі в пресі, що Китай може надіслати до Заіру також іншу допомогу з метою допомогти президентові Мобуту Сесе Секо відбудувати провінцію Шаба, яка в останньому місяці була об'єктом нападу катанґійських партизан, сильно піддержуваних Совєтським Союзом, Кубою і, очевидно, Анголею, на території якої примішуються бази цих партизан, яких вишколюють кубинські старшини. Дипломатичні джерела стверджують, що китайські інструктори, не тільки військові, але також багатьох інших цивільних фахів, перебувають в Заїрі від 1976 року, отже прибуття нової групи, тим разом військової, не становить якогось відкриття. Заїрська морська фльота складається дослівно з кількох патрульних човнів і 800 вояків. Метою Китаю є допомогти Заїрові Розбудувати свою оборонну фльоту, яка була б спроможна сама контролювати побережжя.

Пресові агентства, інформуючи про прибуття китайських інструкторів пригадують, що два тижні тому в Заїрі гостював міністер закордонних справ КНР Гуанг Гуа.

НАВКОЛО СПРАВИ ГЕЛІЯ СНЄГІРЬОВА

Гельсінкі (УІС ,,Смолоскип''). — Сюди дісталися інформація, що після опублікування в київській пресі ,,покаянного'' листа Гелія Снєгірьова, автора книжки про процес над членами СВУ—СУМ-у ,,Ненько, моя ненько'' (,,Набої для розстрілу'') серед київської української патріотичної інтеліґенції розвинулася палка полеміка, як колись навколо покаянних заяв І. Дзюби. В Києві стало відомо, що Г. Снєгірьов таки написав покаянну заяву, до якої КҐБ-істи додали деякі посилюючі слова і цілі речення. У самвидаві поширюється лист відомого українського письменника до дружини Снєгірьова Галини, в якому він висловлює свою повагу до Снєгірьова у зв'язку з його важкою хворобою і рівночасно заявляє ,,в лікарню до Гелія не піду і не прийму його у своїй хаті...Для всіх він помер''.

Гелій Снєгірьов

В самвидаві рівнож поширюється летючка, в якій у гострій формі засуджується вчинок Снєгірьова ,,по відношенню до Некрасова і Григоренка''. В летючці пишеться, що Снєгірьов повинен був ,,зважити свої фізичні й духовні можливості перш ніж взяти на себе той тягар... Коли ж він цього не зробив і все ж взявся за Справу якій потім зрадив, то цим він сам викреслив себе зі списку людей, яких можна поважати...''

Ув'язнені у Дніпропетровській Психіятричній лікарні

Гельсінкі (УІС ,,Смолоскип''). — Сюди дістався список політичних в'язнів, які перебувають у Дніпропетровській Психіятричній Тюрмі (СПБ). Нижче подаємо список тих осіб, які перебували там в 1977 році:

1. Анатолій Анісімов, нар. в 1950 р., з Закарпатської обл.. у Дніпр. СПБ від 1970 р.
2. Леонід Білобородов, нар. в 1952 р. В 1969 р. пробував переплисти через Чорне море в Туреччину. В Дніпр. СПБ від 1972 р.
3. А. Заболотний, нар. в 1935 р., робітник. В Дніпр. СПБ від 1972 р.
4. Михайло Іваньків, нар. в 1921 р., радист танкера ,,Туапсе''. В 1956 р. втік до США де дістав право політичного азилю. Згодом вернувся до СССР. У Дніпр. СПБ від 1969 р.
5. Борис Ковгар, нар. в 1926 р. Бувший працівник київського музею. У Дніпр. СПБ від 1972 р. Написав обширного листа про своє незаконне ув'язнення, про який була мова на суді над М. Руденком і О. Тихим.
6. Ярослав Кравчук, нар. в 1938 р. — ближчих даних немає.
7. Анатолій Лупиніс, нар. в 1937 р. Заарештований в травні 1971 р. за читання віршів біля пам'ятника Т. Шевченкові. У Дніпр. СПБ від 1971 р.
8. Михайло Луцик, нар. в 1912 р. Сидів у німецьких і радянських концтаборах і тюрмах. У Дніпр. СПБ від 1974 р.
9. Морковніков;
10. Пальчевський — ближчих даних про них немає.
11. Попов, нар. в 1910 р. В Дніпр. СПБ від 1968 р.
12. Василь Рубан, нар. в 1942 р., поет, автор статті ,,Україна самостійна — комуністична''. В Дніпр. СПБ від 1973 р.
13. Василь Спиненко, нар. в 1947 р., навчався у Донецькому університеті, член ,,Революційної Партії Інтелектуалістів Рад Союзу''. У Дніпр. СПБ від 1972 р.
14. Віктор Рафальський, нар. в 1920 р., учитель. У Дніпр. СПБ від 1968 р.
15. Федосов;
16. Шведов — ближчих даних немає. У Дніпр. СПБ від 1971 р.
17. Шабравський — ближчих даних немає. У Дніпр. СПБ від 1973 р.
18. Вячеслав Яценко, нар. в 1948 р., навчався у Миколаївському суднобудівельному інституті. У Дніпр. СПБ від 1971 р.

Невдала втеча совєтського вояка у Східньому Берліні

Берлін, Східня Німеччина. — Пресові агентства інформують, що совєтський вояк, прізвища якого не називається, бажав мабуть переїхати тягаровим автом до західнього Берліну і попросити там політичного азилю. За ним гналися поліційні авта, обстрілюючи його автомобіль; він відстрелювався і доїхав до перехіднього пункту. Нещастя хотіло, що перед ним були інші авта, між іншим лімузіна західньонімецького дипломата Вольфганга Юнга, на яку вояк наїхав з повною силою і це задержало його втечу. Східньонімецьке пресове агентство АДН повідомило опісля кореспондентів, що вояк психічно хворий, здезертерував з совєтської армії і намагався переїхати до західньої частини Берліну.

С. Кудірка промовлятиме в обороні Л. Лук'яненка у Філядельфії

Філядельфія (З. Л.). — Заходами Комітету Оборони Валентина Мороза тут відбудеться в неділю, 25-го червня ц. р., о 3-ій год. по пол. в залі УСО ,,Тризуб'' при 4932 Н. Брод вул. зустріч громадянства із колишнім совєтським політв'язнем, литовцем Сімасом Кудіркою, в часі якої після доповіді С. Кудірки, буде переведена акція в обороні члена Української Гельсінкської Групи Левка Лук'яненка.

С. Кудірка, засуджений совєтськими властями на кілька років тюрми, після невдалої спроби вибрати волю, сидів через якийсь час в одній келії у Владимірській тюрмі разом із українським політв'язнем Левком Лук'яненком, з яким щиро заприязнився.

Випущений на волю завдяки спеціяльним заходам й обставинам, С. Кудірка після прибуття до ЗСА написав спогади-книжку ,,To Those still at Sea", в якій багато місця присвятив своїм спогадам із спільного ув'язнення разом із Лук'яненком.

Після доповіді, запитів і відповідей С. Кудірки буде з рамени Комітету Оборони В. Мороза у Філядельфії переведена акція адоптації поодиноких політичних в'язнів для постійної опіки над ними та схвалення відповідних телеграм і петицій в обороні Л. Лук'яненка та інших членів Української Гельсінкської Групи.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Відрадне явище

Протягом останнього року щораз більше організацій вчителів інформує, що по цілій Америці замітний рух повороту до підставових принципів навчання в початковому та середньому шкільництві, тобто, по школах знову починають наголошувати граматику англійської мови, табличку множення, вивчення напам'ять нових слів тощо. Разом з наголошуванням цих предметів, вчителі і дирекції шкіл щораз частіше пригадують учням і їхнім батькам, що наука — це не забава і тому вимагає тяжкої праці.

Цей рух повороту до підставових принципів навчання треба вітати як дуже позитивне явище, бо протягом двох останніх десятиріч в американському шкільництві часто панував напрям: вчити дітей тільки те, що їм подобається і що є доречним для даного учня чи учениці. Такий підхід до навчання доводив до того, що великий відсоток випускників середніх шкіл фактично був напівписьменний.

Як виходить із звітів різних організацій американських учителів, вони тепер признають рацію тим педагогам, які ввесь час твердили, що деякі підставові предмети, як читання, писання, „спеллінг", граматика, рахунки тощо, діти мусять вивчати примусово — і то вивчати напам'ять — не зважаючи на те, чи учням ці предмети подобаються, чи ні, і чи діти вважають ті предмети „доречними" чи „недоречними".

Минулого року Крайова Асоціяція Освіти, найбільша організація американських вчителів, яка має біля 2 мільйони членів, реагуючи на закиди тих членів, видала брошуру під заголовком: „Навчання — це тяжка праця" і розіслала її вчителям, дирекціям шкіл і батькам учнів, як теж засобам масової інформації. Там, між іншим, зазначено, що школа є інституцією навчання, а не приміщенням для розваги чи відпочинку, як теж підкреслено, що школа — це місце праці, де учень одержує задоволення зі самого факту, що успішно виконав цю нелегку працю і збільшив своє знання.

Згадана брошура закінчується словами: „Навчання — це важка праця і від неї залежить наше спільне майбутнє: майбутнє учнів, батьків, учителів і цілого нашого суспільства".

Цей новий рух в американському шкільництві, який в дійсності є поворотом до традиційних і випробуваних методів навчання, треба вітати як дуже відрадне явище. Шкода тільки, що цей поворот не розпочався раніше, бо через різні експериментальні і „прогресивні" методи навчання у початкових і середніх школах протягом 1960-их і 1970-их років рівень освіти і знання учнів дуже занепали. Треба надіятися, що цей поворот на правильний шлях не буде тимчасовим явищем.

Небезпечні „залишки" і „відщепленці"

Здається вже немає ні одного совєтського видання, яке не вело б пропагандивної війни проти „українських буржуазних націоналістів" і релігії в Україні і то проти патріотичної діяльності українських поселенців у країнах вільного світу. І хоч, як це потішає свої читачів совєтська преса, націоналісти і релігійність „віджили залишки минулого", а їх представники „відщепленці" від українського народу, то ті „залишки" і „відщепленці", виходило б, не дають їм жити. Тому вони, ці пропагандисти Брежнєва в уніформах КГБ і без уніформів зі шкіри вилазять, щоб якось позбутись тих „залишків" і „відщепленців", запроторюючи їх до численних московських концентраційних таборів, в'язниць і психіятричних заведень, а з другого боку намагаються представити їхню працю і їхню боротьбу у фальшивому світлі, немов би вони всі були агентами чужих розвідок, або непоправні злочинці, яких треба держати у строгій ізольованости задля безпеки населення.

Цікаво при тому відмітити, що в останньому часі совєтські пропагандисти, очевидно з наказу згори, знову беруть під обстріл тих осіб з-посеред українських політичних в'язнів, які були засуджені на високі виміри кари і перебувають в концтаборах, але які все ще залишилися для українців в Україні і поза її кордонами взірцями для дальшої праці, хай у тяжких умовинах серед гнітючого КГБівського терору і знущань режимників. Автори таких наклепів це КГБісти, як наприклад, відомий Гальський (Клим Дмитрук), або заангажовані до праці над КГБівськими таємними матеріялами особи, які пишуть „під інструкції". До таких авторів слід зарахувати „памфлетиста" Леоніда Гамольського, який бере „під обстріл" таких політичних в'язнів, як Святослав Караванський, Валентин Мороз, Данило Шумук, Іван Гель, Вячеслав Чорновіл, Михайло Осадчий, о. Василь Романюк та інших. Всі вони в його оцінці „імперіялістичні прислужники", „здеградовані маніяки", „новітні запроданці", „новоз'явлені месії", „різнобарвні зрадники", що всіляко реклямуються і оплачуються західніми спецслужбами" тощо. Заболіло до живого Гампольського Морозове гасло „Україна тільки для українців" і він його скоренько поспішився прирівняти до Гітлера, щоб часом це гасло „жовтоблакитної месії" не прийнялось в українському народі.

Але чи треба дивуватися? Червоні московські сатрапи і поневолювачі самі себе зраджують і компромітують, базікаючи про „залишки" і „відщепленців" і рівночасно не пропускають жадної нагоди, а то й без нагод, щоб з ними розправитися.

Погіршуються відносини між Китаєм і В'єтнамом

Бангкок, Тайленд. — Ассошіейтед Пресс інформує, що уряд Китайської Народної Республіки сказав В'єтнамові закрити свої консуляти у трьох містах Китаю. Рішення Пекіну наступило після того, коли Ганой зігнорував дві попередні ноти китайського уряду про примусове виселення китайців з В'єтнаму, а китайські кораблі розпочали евакуацію своїх громадян на велику скалю. Радіо Ганой повідомило, що китайці наказали в'єтнамським дипломатам якнайскоріше закрити три консуляти і виїхати з країни. Довідавшись про виклад, В'єтнам зі свого боку зажадав від КНР забезпечення життя і майна приналежного В'єтнамові, згідно з консулярними договорами. Згідно з інформаціями з Пекіну, евакуацією заторкнені більше як один мільйон китайців, багато з яких не бажали покидати В'єтнаму, бо там народились і вросли в місцевий грунт, розвинувши власне господарство чи торговельні підприємства.

Б. Цимбалістий

ГОЛОКАСТ І НАША РЕАКЦІЯ

(1)

Фільм „Голокаст", що його нещодавно висвітлювано на 4-ій станції американського телебачення — і правдоподібно висвітлюватимуть деінде у світі — схвилював усю українську громаду. Зрозуміло чому. Кількакратні натяки на те, що українці брали участь у масовому винищуванні жидів, являється важким обвинуваченням, яке впливатиме на опінію і настанову жидів і не-жидів до України, зокрема до наших національно-визвольних змагань. Якщо його не відбити, воно залишиться нестертою плямою в опінії світу про нас. Вже тепер українські діти в школах чують від своїх жидівських товаришів ущипливі завваги та вислови ненависти до українців. Знайомі жиди, що дотепер жили в приязних взаєминах зі своїми українськими сусідами, нагло починають їх уникати. Очевидно, час злагіднить такі безпосередні емоційні реакції, проте переконання про нібито злочини українців супроти жидів довго залишаться в пам'яті мільйонів людей.

Фільм „Голокаст" є викликом нам і ми мусимо відповісти на нього. Яка наша типова реакція? У своєму *справедливому* обуренні деякі українці заперечують існування будь-якого антисемітизму серед українців над жидами. Інші знову пояснюють такі насильства чи кривди жидам, як відплату за економічну експлуатацію наших селян, чи співпрацю жидів з большевиками.

Повне заперечування антисемітизму серед українців — на нашу думку не переконує нікого і не викликає довір'я до нас. Бо ж відомо, антисемітизм існує в багатьох країнах, включно з ЗСА. Смішно говорити, що українці є інші в тому відношенні. А втім, годі очікувати, щоб українці виявляли якусь прихильність до жидів, коли самі жиди ставляться вороже до нас. Ворожість і дискримінація породжують ці самі почуття проти тих, що дискримінують. Проте, українці не є гірші від інших народів. Навіть антисемітські почуття декого з українців не доводили до масового винищування жидівського населення українцями. Треба бо розрізнити антисемітизм і голокаст (загладу) жидів. До речі, перед приходом Гітлера до влади в Німеччині не було аж такого антисемітизму, проте звідти почалося масове винищування жидів. В інших країнах, де може антисемітизм був і є сильніший, винищування жидів не було й нема.

Так само треба признати, що серед нас, як всюди в світі, є безвідповідальні одиниці, які використовують всяке послаблення влади на те, щоб грабити, вбивати, розраховуватися з особистими ворогами чи просто задовольняти свої злочинні і садистичні імпульси. Деколи жертвами їх ставали жиди. Так певно було і за німецької окупації України. Все це діло одиниць, з якими не можна утотожнювати усього українського народу чи вважати їх вислідом офіційної антижидівської політики українського проводу. На доказ можна навести приклади з короткотривалої нашої державности. Як відомо Центральна Рада не тільки що не переслідувала жидів, але надала їм персональну автономію, унікальний приклад толерантности і великодушности молодої держави. Не було переслідувань жидів за гетьмана Скоропадського. В Західній Українській Народній Республіці (Галичині) теж ніхто ніяких кривд жидам не робив, дарма, що країна була в стані війни з поляками. В пізнішому періоді УНР були погроми жидів в Україні, але вони були наслідком хаосу і анархії що тоді панували в Україні. Через Україну пересувалися різні армії та партизанські загони: українська, денікінська, большевицька армії, загони Махна та інших. Не раз український уряд мав стільки території, що була під вагоном поїзду, в якому він діяв (у вагоні Директорія, під вагоном територія"). Серед такої анархії приходило до погромів і, можливо, якісь українські відділи могли брати участь. Але це не була політика українського уряду і це не характеризує наших визвольних змагань. Як було вказано, коли український уряд мав якусь силу щоб зберігати порядок в країні, дарма, що це був час війни, жидів трактовано з пошаною як рівних співгромадян.

Так само недоцільним видається мені боронити себе перед закидами антисемітизму й участи в погромах, спихаючи вину на жидів, нагадуючи їм їхню співпрацю з большевиками, чи економічний визиск наших селян. Як правдивими можуть бути повищі закиди, вони не виправдували б масового винищування населення: стариків, жінок, дітей. Для винних існує суд, а не погроми. Зрештою, той сам аргумент подавали нацисти. Вони ж винищували жидів, бо мовляв, жиди опановували німецьку економіку, вони були нібито причиною нужди широких кіл німецького робітництва після Першої світової війни, вони були носіями большевизму, вели нібито змову проти Німеччини і усього світу і п. Треба берегтися, щоб не повторяти таких самих аргументів.

Часто висувається закид, що жиди завжди ішли з поневолювачами нашого народу. Очікувати, щоб жиди піддержували поневолений нарід, означає ігнорувати деякі історичні факти і людську психологію. Наведу близькі нам прик-

(Продовження на стор. 3-ій)

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

ВРАЖЕННЯ З ОДНОГО КОНЦЕРТУ

Мушу признатися до однієї давньої слабости: Люблю ходити на концерти камеральної музики, хоч не дуже на них „розуміюся". Тому, коли недавно довідався, що в нюйоркському Українському Інституті Америки відбудеться концерт „Слов'янського Мистецького Ансамблю", я з приємністю пішов послухати цього концерту, тим більше, що поміж двома польськими прізвищами учасників Асамблю — скрипаля Мєчислава Ґуберната й челіста Януша Куб'яка, було й прізвище вже знаної українській публіці молодої й талановитої піяністки, Христини Петрівської.

Загальне враження з концерту було незвичайно приємне. Всі троє виконавців — досвідчені й талановиті музики високої кляси й програма була дібрана так, щоб задовольнити смак усієї, зрештою досить нечисленної, публіки: два основні твори К. Ф. Е. Баха й В. А. Моцарта — в виконанні цілого ансамблю, „Арія" Генделя й популярний „Лебедин спів" Сен Сана та захопливі три слов'янські композиції — Рахманінова, Чайковського й Шеліґовського. Для відпруження — румунський і угорський танець Дімітреску й Брамса (все це у виконанні чельо й фортепіяну). А для аматорів модерної" музики — твори Дебюссі й нового французького композитора Мессієна — у виконанні піяністки п. Петрівської.

Те все на тлі чудово відмальованої концертової залі Інституту, рококовий стиль якої так і підходить для настрою творів Моцарта, Генделя чи Баха.

Публіка була вдоволена, навіть захоплена, й виявила це ентузіястичними оплесками. Як публіка? А от тут, власне, несподіванка: мабуть, крім автора цих рядків, не було ні одного українського слухача, хоч концерт відбувався в українському репрезентативному будинку, на тлі синьо-жовтого прапору й Шевченкового погруддя, та ще й із участю видатної української мисткині.

Чому воно так? Чи вина тільки нашої „ґеттової" психології? Адже сама ідея слов'янської мистецької співпраці (звичайно, без участи Москви) нині дуже актуальна й потрібна, а взаємне наближення націй, загрожених тією самою темною силою, хіба тільки природне й корисне.

Мені здається, що вина не по одному боці. Наприклад, читаючи програмку концерту, впадало в очі, що обидва польські виконавці гордо підкреслювали свою національну приналежність — але про українськість нашої молодої піяністки не було сказано ні словечка. Чи це правильно так? Адже ансамбль, все таки, Слов'янський, і навіть допускаючи, що деякі наші молоді артисти уважають себе канадцями чи американцями, то лищ приналежність їх до однієї з слов'янських націй (хочби навіть української) може дати їм право зарахувати себе до слов'ян.

Далі — в програмі ансамблю, який, за власною декляраціею, „має на меті познайомити концертову публіку з творами слов'янських композиторів", ми бачили твори німецьких, французьких, румунських, угорських композиторів, а із слов'ян — двох росіян і одного поляка. Чи дійсно в українському давньому чи новому, підсовєтському чи навіть еміґрантському, репертуарі не можна було знайти ні одного твору, ну, скажім уже не для музичного тріо, але хочби для чельового дуету чи для фортепіянового сольо? Хоча б так для куртуазного жесту в бік гостинного власника залі — Українського Інституту Америки, чи для того, щоб притягнути українську публіку?

О. Питляр

ВИСТАВКА П'ЯТЬОХ

Видається, що тепер більше жінок, як чоловіків студіює мистецтво. Так можна судити по кількох останніх виставках ОМУА, у яких брали участь майже самі жінки, що недавно покінчили студії. Остання виставка п'ятьох, що тривала від 4 до 18 червня 1978 р., не була у тому винятком. Чотири молоді малярки і одна скульпторка, що виставляли вперше в українській ґалерії, показали праці різного характеру, більше або менше заавансовані.

Христина Котляр-Чура виставила графіку і акварелі, в яких видно різні стилістичні проби і шукання. Проєкт орнаменту на стіну звертав увагу характером вжиткового мистецтва, що рідко доводиться бачити на виставках.

Марійка Кузьма, хоч спершу малювала абстрактно, під впливом природи в стейті Мейн перейшла на реалістичне малярство з експресіоністичним кольором. Крім квітів і краєвидів, скомпонувала образ „Традиція" (селянка із згаданого стейту шиє ковдру), в якому показала свої можливості. Також звертали увагу на виставці її дві оригінальні порцелянові маски.

Лярисса Мартинюк вирізнялася, як досить зріла малярка, передовсім своїми сильно побільшеними і стилізованими квітами, побіч дрібних реалістичних студій. Хоч ці композиції квітів нагадують дещо з американського малярства, але виявляють також багато індивідуального — і у ритмічних формах і в гармонії субтельних кольорів.

Ірена Пришляк, як абстрактна скульпторка, розв'язує передовсім проблему форми. Її конструкції в дереві і терракоті нагадують ідеї архітекта, а фантастичний проєкт лямпи, зроблений з штудерно плетених шнурів, показує, що абстрактне мистецтво має найбільше оправдання у формах індустріяльних предметів і орнаментів. Виставила також дві предметні скульптури людської голови.

Уляна Салевич показала півабстрактні рисунки і графіку і реалістичні олійні студії. В її працях, як і в інших, відбився загальний характер цієї виставки, яка немов зависла нерішена між двома протилежними стилями: реалізмом і абстракцією.

Любомир Кузьма

ЛИСТИ ДО РЕДАКЦІЇ

ПРО ПЕРЕМОГУ ГРУЗИНІВ

У статті д-ра Остапа Тарнавського про боротьбу грузинів за рідну мову, („Свобода" 12 травня), вкралась одна неточність.

Він пише: „Намагання Москви увести до нової конституції постанову про заміну урядової мови у Грузії з грузинської на російську зустрілось у Грузії з демонстративним протестом, у висліді чого режим мусів залишити грузинську мову урядовою у Грузії".

Насправді, Москва не намагалась замінити в конституції Грузинської ССР грузинську мову на російську, як державну. Це було б надмірно провокуюче. Те, що вона, на сучасному етапі її політики у відношенні до неросіян хотіла осягти, — це пропустити ту статтю конституції Грузинської ССР з 1922, 1927 і 1937 років, в якій говориться, що „державною мовою Грузинської ССР є грузинська мова".

На місце такого ясного визначення, ініціятори нової (1978) конституції Грузинської ССР хотіли увести до неї таку розводнену версію: „Грузинська ССР забезпечує вживання грузинської мови в державних та громадських органах та установах і піклується про її всебічний розвиток. У Грузинській ССР забезпечується на принципах рівности свобідне вживання в тих органах та установах російської та інших мов населення. Будь-які привілеї або обмеження в уживанні такої чи іншої мови не дозволяються".

Зайво пояснювати, що таким хитрим маневром російські шовіністи намагались контрабандою провести в Грузії (теж у Вірменії та Азербайджані) формальну ліквідацію в конституції Грузії та двох інших кавказьких народів становище їхньої рідної мови як державної та цим робом штовхнути вперед офіційно існуючий курс русифікації. Але грузини, вірмени та азербайджанці поставили опір — і Москва поступилась. В конституціях тих республік СССР офіційне становище їхніх мов як державних, збережене. Немає цього ні в конституції Української ССР, чи інших неросійських республік.

Правда, теж в конституції цілого СССР, чи Російської СФСР про урядову мову нічого не говориться. Нею не є російська мова. Це тому, що у свій час Ленін називав урядову мову в багатонаціональній державі інструментом поневолення. Це повторяють і теперішні вожді КПСС, хоч плянова і з центру керована русифікація заливає усю імперію. Таким чином урядової мови в СССР наче б то немає, але дивним дивом народи Совєтського Союзу „добровільно" і „стихійно" приєднуються до мови „старшого брата". Правда, „приєднуються" не усі. Про це могли б дещо розповісти ті українські патріоти та патріоти інших неросійських народів, які у таборах чи в в'язницях, ті, кого не допускають до високих шкіл, кому не дають праці за кваліфікацією, кого висилають поза рідні землі, кому не дають квартири, або кого прямо духово, а то й фізично знищують.

22 травня 1978.

Мирослав Прокоп

ДЕ МОЖНА НАБУТИ ВИДАННЯ УККА?

В „Конґресових Вістях" — органі Українського Конґресового Комітету Америки" ч. 29 за травень 1978 р. оголошується „завжди актуальна книга, видана УККА" в 1966 р. п. з. „Українці і жиди — Симпозіюм" (в англійській мові). Нема сумніву, що цю книжку варто якнайбільше розповсюдити між нашими співгромадянами — жидами. Зокрема, вона повинна знайтися на поличках усіх жидівських бібліотек. На жаль, в оголошенні не подано адреси, де її можна набути. В тому самому числі „Конґресових Вістей" є довгий список цінних англомовних книжок В-ва УККА, між якими є й вищезгадана книжка „Українці і жиди", але й у цьому оголошенні не подана адреса, де їх можна замовляти. Щобільше, у „Конґресових Вістях" чомусь узагалі нема адреси УККА. Я не розумію, як можна оголошувати книжки заохочувати читачів, щоб їх купували, і одночасно не повідомляли, де ці книжки можна купити, яка користь з таких оголошень.

А. Гладилович

Монтреаль, Канада

Олександер Кульчицький

ЧАС І ОСОБОВІСТЬ У ПРИЗМІ ЛІРИКИ ВОЛОДИМИРА ЯНОВА

(У 50-ліття творчости Автора)

III

У цій пророчистій строфі визначена і навіть уточнена одна з т. зв. „межових ситуацій" життя людини в її стосунку до фундаментальної життєвої категорії, що нею є часовість, зокрема часовість у своєму стосунку до особовости.

ОСОБА Й ОСОБОВІСТЬ

За Карлом Ясперсом, таких „межових ситуацій" є більше: побіч змальованої перспективи „чорного пункту", найбільше динамічно наснаженої загрозою невідхильного присуду: „Mors certa — hora incerta" („Смерть певна — непевна година"), маємо питання недуги, провини, випадковости людської долі, коротко: ситуацій, що у них людина зустрічається з безумовністю нездоланности долі. Межові ситуації стають, за Ясперсом, джерелом того „прояснення екзистенції", яке називаємо філософією, як це й зазначається у цитованій строфі; додамо, що вони одночасно стають, як бачимо, вирішальним чинником перетворення людської особи в особовість.

Особою, за німецьким корифеєм психологічного персоналізму Вільямом Штерном, („Person und Sache") називаємо „множинну одність" — „unitas multiplex" фізіологічних і психічних функцій психофізичної невтральности, тобто одности тіла й душі, що своєю доцільностевою (телелогічною) дією, конечною для самозбереження й здійснення життєвих потреб, є протиставна речам, які діють за законами механіки. Особа в своїй вищій, еволютивній постаті перестає бути осередком тільки чисто життєвих, біотичних потреб людської натури, але й прагне до здійснення вищих потреб, духових вартостей добра, краси, правди, святости або точніше, за Едвардом Шпранґером, прагне здійснення вартостей етично-соціяльних, теоретичних, естетичних, політичних, релігійних, у деякій мірі економічних. Це змагання особи до здійснення вартостей є передумовою перетворення її у особовість.

Повторюємо й пригадуємо: перетворення осіб в особовості в поданому розумінні цього терміну відбувається у процесах засвоювання, переживання, творення вартостей: святости, добра, краси і правди, що виринають, наче прибережні скелі, з познакою вічности з річища часовости життя, насиченого „межовими ситуаціями" й неситого у їх творенні, коли

Пливе хвилин нестримна хвиля,
І кожен день — до смерти крок,
І кожен рік — до смерти миля,
Зове в дорогу нас гудок
З кораблика на бистрих хвилях. (стор. 69)

Цю „межову ситуацію" життя, що вливається у смерть, можна перемогти, якщо десь

...При стерні в судні на хвилях —
Піднявшися над простір, час, момент —
Творець зміняє будні у неділі,
І лишить свій рельєф і монумент. (чтор. 115)

Тоді творець усвідомить собі і вічність у проминальності життя:

Щодня рядок, щороку книга,
І в днях будую вічність з книг.
В зимі скресає в мріях крига,
І день без мрій — прокляття й гріх
Як із рядків життєва книга. (стор. 69)

Якщо особовість є стосунком до вартостей, то визначити особовість означає визначити констеляцію вартостей, що до них особовість прагне, визначити провідне сузір'я, що унапрямлює життєву мандрівку. Головна й провідна зірка в сузір'ї життя, за лірикою Янова, унапрямлює його особовість на „вічне в людині", як каже Макс Шелер про релігійні вартості. Н[illegible]даром зоріє вона на одній з перших сторінок збірки, як поетична транспозиція молитви до св. Духа; вона звучить похвалою „святості Духа" та наявности Божої трансценденції в мікрокосмі людини та макрокосмі природи. Здається вона суто українською похвалою, наскільки у цій концепції релігійної вартости віднаходимо боронену автором цієї статті етнопсихологічну тезу про синтезу в українському релігійному почутті українського антеїзму (тобто українського культу матері-землі) та філософічно-антропологічного панентеїзму, як і сковородинського твердження про Бога, що стикається із людською особовістю та природою, але з ними не зливається:

Владико! Вбралися на свято
Твої гаї, ліси, діброви, —
Зелені виросли палати,
Замешкало у квітах Слово.

Вселивсь Дух Істини у барви,
У ніжні пахощі й ароми,
Утішив сум, утишив скарги
У величі й спокої Дому.

Ждуть приходу Царя дерева,
Життя букетами спливає,
Радіють пелюстки рожеві
У соковитому розмаї.

Вітає віщий вітер віття,
А сонце у бліді топази
Вливає золото з зеніту,
І жовтий кущ горить в екстазі.

Далека синява блакиті
Сплила в німі дзвінки опалів
І ласкою святою вкриті,
Стають дзвінки світань сиґналом.

У світ оновлений багатий
Виходимо з тривог інферна
В гаях кущів, дерев благати,
Щоб нас очистили зо скверни.

Хай благовість з дерев у душі
Зійде із зеленню в сумління,
Спов'є нас, зрадує, зворушить
Для Блага в творчому горінні!
І скатертями черемшина
Столи застелить до агапе,
Троянди пишні зі шипшини
Заквітнуть чистим у заплату. (стор. 16)

(Продовження буде)

ТОВАРИСТВО СВЯТА СОФІЯ
Комісія Патріяршого Фонду

повідомляє:

НА ПАТРІЯРШИЙ ФОНД ЗЛОЖИЛИ:
У. — 1978

1.128.00 дол. — Збірка на П. Ф. в Боффало — збіркою займалося Т-во за Патр., Відділ в Боффало;
500.00 дол. — Русинко Володимира, в пам'ять бл. п. Плятона Русинко (Боффало);
500.00 дол. — Т. А.;
150.00 дол. — Поритко Оксана і Іван, в пам'ять бл. п. дир. Петра Шарка, шваґра бл. п. о. крилошанина Івана Прокоповича і вуйка, бл. п. о. Василя Стрільбицького;
по 100.00 дол. — Диба В. Ц. (попередньо + 600.00), Балабан Остап і Уршуля, Дядинюк Ольга, д-р Олександер Снилик, Остап Гаца, д-р Петро Федорів, Мельникович Михайло;
60.00 дол. — Брикович Володимира і Теодозія;
по 50.00 дол. — Організація Оборони Лемківщини в Вотервліт, Н. Й., Петрика Дмитро;
30.00 дол. — Станислава М. Дворян;
по 25.00 дол. — Колодій Франц в пам'ять бл. п. Плятона Русинка, Колодій Юрій в пам'ять бл. п. Плятона Русинка;
по 20.00 дол. — Ірена і Петро Залиба в пам'ять бл. п. Константина Пастушака, д-р Леонід Рудницький;
10.00 дол. — Кунинський Микола і Надія.

по 25.00 дол. — Мисько Богдан, Флюнт Роман, Кульчицький Богдан, Печерський Тарас;
10.00 дол. — Лушницький Олександер.

Збірка на П. Ф. в Детройті, Міш. — збіркою займалося Т-во за Патр. в Детройті.

500.00 дол. — Козак Едвард і Марія;
по 100.00 дол. — Палаташ Оксана, Балтарович Роман, Пришляк Лев і Стефанія в пам'ять бл. п. о. крилошанина Петра Чавса;
40.00 дол. — Конопада Ярослав;
25.00 дол. — Лісовська Марія;
20.00 дол. — Несторович Володимир;
по 10.00 дол. — Дрогомирецька М., Щуровський С., Кульчицький Е. і Ф.;
по 5.00 дол. — Босий С., Попель О., Григорчук С.

Збірка на П. Ф. в Нюарку, листа ч. 1120, збіркою займалася п-ні Анна Петровська.

430.00 дол. — Т-во за Патріярхат в Нюарку — прихід зі свяченого;
по 500.00 дол. — Єрега Василь і Наталія, д-р Іван і д-р Олександра Ярош;
200.00 дол. — Ярош Олександер і Доріс;
50.00 дол. — Леськів Михайло і Евгенія.

Листа ч. 1091

10.00 дол. — Семців Б.;
5.00 дол. — Бовчук С.

Листа ч. 1098, Маямі, збіркою займалася п. Вероніка Цегельська

по 100.00 дол. — Ракуш Микола, Трач Володимир, Ковальчук Михайло;
60.00 дол. — Цегельська Вероніка;
по 50.00 дол. — Дністран Анна, Стасюк Плятон, Бардахівський Олександер, Пригода Семен і Роза, Серна Павло, Микитка Соня;
по 25.00 дол. — Дячун Ярослав і Анна, Дрозд Осип;
по 20.00 дол. - Чорна Стефанія, Остапюк Богдан, Осташ;
по 10.00 дол. — Тараска Стелля, Дрозд Михайло, Ґаладца Павло.

Листа ч. 1062, Випані-Бунтон

по 100.00 дол. — Філь Юліян і Анна, Осадчук Василь і Анна, Бердей Юрій, Петрочко Данило, Марусин Ярослав;
50.00 дол. — Семанишин Микола і Юлія;
30.00 дол. — Івашко Іван;
25.00 дол. — Дячук Василь;
по 20.00 дол. — Фалатий Іван з родиною, Родина Білянич, Родина П. Ґалатий;
по 10.00 дол. — Візниця Стефан, Родина Козак, Родина Калавур;
по 5.00 дол. — Родина Басараб, Родина Грицковян, Бойчук С.

Листа ч. 1183, Випані

10.00 дол. — Граб Роман.

25.00 дол. — В пам'ять бл. п. Василя Литвинишина на П. Ф. зложив Союз Українських Ветеранів — Станиця Фінікс, Арізона.

КОМІТЕТ ОБОРОНИ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ И ТРАДИЦІЙ в АСТОРІЇ, Н. Й.

Список Жертводавців на Патріярший Фонд 1978 р.

1000.00 дол. — Маркуш Йосиф і Пелагія;
по 200.00 дол. — Боднарчук Корній і Стефанія, Костів Семен і Ірена;
по 100.00 дол. — Вітюк Іван і Анна, Гробельський Стефан і Надія, Демків Іван і Марія, Дзядів Іван і Марія, Родина Михайла Драбика, Дутко Юліян і Анна, Забужний Семен, Ковалівський Степан і Анна, Костриба Теодор і Анастазія, Куштала Володимир і Стефанія, Леxіцький Михайло і Катерина, Мулик Антін і Анна, Оленський Андрей, Парахоняк Іванна, Подольська Марія в пам'ять св. п. чоловіка Себастіяна, Чолій Меланія, Шпинда Петро і Анастазія;
по 50.00 дол. — Боднар Теодор і Єлисавета, Гаврилюк Богдан і Ольга, Гальма Володимир і Ольга, Родина Стефана Гуди, Ґумовський Іван і Марія, Родина Ілярія Мельниченка, Мотовільчак Михайло, Підгаєцький Іван і Катерина, Савойка Лідія;
35.00 дол. — Ґречило Евген і Софія;
по 30.00 дол. — мгр Керницький Тарас і Діяна, Чорний Петро і Анна;
по 25.00 дол. — Бочневич Андрій, Василенюк Юрій, д-р Жарський Едвард і Дарія, Загнійний Стефан, Кунцьо Микола, Ликтей Антін і Анна, Мочара Василь, Пахульський Володимир і Соня, Худий Іван і Марія, Цвях Анастазія;
по 20.00 дол. — Вовчук Іван, Волчук Данило, Галатин Осип, Гречило Евген і Дарія, Доляк Володимир і Розалія, Родина Антона Дяка, Іванчишин Василь і Анна, Курочка Маріян, Матвіїв Василь, Піх Василь і Анна, д-р Соколишин Олександер і Софія, Якимів Тетяна;
17.00 дол. — Коваль Осип;
по 15.00 дол. — Дмитерко Михайло, Дусанівський Ярослав, Олійник Володимир, інж. Пежанський Михайло і Любомира;
по 10.00 дол. — Ґаврон Йосиф, Кравців Володимир, Микитів Мирон і Люба, Мінко Іван, Мриц Ірена, Олійник Стефан, Синчич Микола, Сідляр Анна, Скрут Марія;
по 5.00 дол. — Війтович Михайло, Вітюк Мирон.
Разом .... 4,312.00 дол.

Комісія Патріяршого Фонду Товариства Свята Софія, висловлює щиру подяку усім Вельмишановним Збірщикам і Жертводавцям, за їхній труд і їхню жертвенність. Датки на Патріярший Фонд можна складати на руки уповноважених збірщиків, або висилати на адресу:

ST. SOPHIA RELIGIOUS ASSOCIATION
PATRIARCHAL FUND
7911 Whitewood Road, Philadelphia, Pa. 19117

Всі датки зложені на Товариство Свята Софія — Патріярший Фонд, можна відтягати від податку. IRS No. 23-74380645.

Українська громада міста Фінікс в Арізоні жертвує на Фонд Катедри Українознавства

З ініціятиви Семена Василенка у Фініксі скликано сходини громадян з метою придбання фондів на ФКУ при Гарвардському університеті. Ці перші сходини відбулися в листопаді 1977 року в залі української католицької церкви, і на них обрано комітет, до якого ввійшли: о. Мирослав Колодій — голова, Адріян Солук — заступник голови, Семен Василенко секретар. На других сходинах в грудні, продискутовано різні можливості придбання грошей і рішено влаштувати „Маланку".

У тій цілі вибрано забавовий комітет в складі: Ярослав Росола — голова, Олександер Івасів — заступник голови, Олександер Ліневич — секретар, Микола Бурда — касир, інж. Володимир Чопівський, Микола Теслевич і Степан Попович — вільні члени. Протягом кількох неділь перед забавою, о. Мирослав Колодій заповідав в церкві після Служби Божої про забаву, та заохочував всіх до участи, щоб своєю присутністю кожний причинився до успіху такого шляхетного задуму. Забава відбулася 14-го січня ц.р. в залі УКЦ, що її вступним словом відкрив Я. Росола в українській, а інж. В. Чопівський в англійській мовах. Доповідав о. Мирослав Колодій, який гарно з'ясував потребу і ціль ФКУ. Після того о. парох представив присутнього на залі 80-літнього Василя Левицького, щедрого добродія на народні і церковні цілі, мецената ФКУ, спонзора бідного студента в Бразилії. Ціллю самотнього пенсіонера, учасника Визвольних змагань є допомагати молоді, „бо яка буде молодь, така буде наша будучність" — заявив Василь Левицький. А, що в той сам час Василь Левицький, о. Мирослав Колодій і Олена Іваноньків мали свої уродини, то всі присутні гості, оплесками і грімким „Многа літа" привітали всіх трьох солензантів.

У мистецькій Новорічній частині брали участь: Катерина Росола, Галина Агащук і Марія Чопко. В часі забави Я. Росола проголосив збірку на ФКУ, на яку присутні щедро відгукнулися. Першим зголосився Василь Левицький, який склав чек в сумі 500 дол., а далі слідували: Товариство „Тризуб" — 200 дол., родина Михайло Агащук — 100 дол. По 50 дол. склали: Іван Веш, Володимир Чопівський, Григорій Іваноньrо, Ярослав Росола, Микола Бурда та Роман Вадинський; по 25 дол.: о. Мирослав Колодій, УКЦ; Микола Теслевич, Павло Геррис, Олександер Івасів, Олександер Ліневич та Микола Петренко; по 20 дол.: Іван Ванько, Семен Василенко, Нестор Мазур, Михайло Шпак, родина Панасенко і родина Сайт; 15 дол. — 488-ий Відділ УНС; по 10 дол.: Степан Попович, Володимир Захарчук, Микола Махобей, Петро Дворський і родина Сапона; по 5 дол.: Катерина Росола — старша, Іван Чопко і Леонід Петренко.

Під кінець забави Я. Росола подякував о. Мирославові Колодієві за безкоштовне уживання приміщення, окремо подякував всім гостям-жертводавцям і всім тим, які чим-небудь причинилися до успіху цієї забави. Приємність була пов'язана з корисним на тій забаві, і як на малу українську громаду у Фініксі, та ще й коли взяти до уваги пенсіонерів, або переважно людей хворих, які тут у Фініксі тільки тому опинилися, думаємо, що громада вив'язалася якнайкраще.

Чистий дохід із забави разом з пожертвами в сумі 1,734.02 дол. переслано на ФКУ, а комітет розв'язано.

К.Р.

ЗАПОЧАТКОВАНО АКЦІЮ...

(Закінчення зі ст. 1-ої)

стина Ісаїв, яка успішно проводила бенкетом.

Бенкет відкрив коротким словом голова Федерації д-р Юрій Данилів, привітав приявних, а, зокрема, почесних гостей та сказав, що „це не є звичайний бенкет, а одна із історичних зустрічей, на якій починається діло, може, одне із найважливіших для нашої громади в Канаді, а саме — початок кампанії збірки фондів на зорганізування Катедри Українських Студій при Торонтонському університеті..."

Владика Ізидор Борецький провів молитву перед вечерою. Після вечері пані Христина Ісаїв представила гостей головного стола, адвокат Ігор Бардин представив приявного о. митрата д-ра Василя Кушніра, голову СКВУ, а приявні оваційно привітали сеньйора українського організованого життя в Канаді. Опісля теж представив міністра федерального уряду Канади Е. Гілеспі, який виголосив привітання, підкреслив важливість проєкту, до реалізації якого піднялася Федерація Українських Професіоналістів і Підприємців Канади, а саме Катедри Українських Студій на Торонтонському університеті. Побажав успіхів і заявив, що федеральний Уряд Канади запевнив свою поважну фінансову піддержку для реалізації згаданого проєкту.

П-ні Христина Ісаїв представила д-ра Омеляна Пріцака, професора Історії України на Гарвардському університеті, який висловив признання Федерації за те, що вона піднялася важливого діла — зорганізування Катедри Українських Студій, погратулював Екзекутиві Федерації за те, що вже приступила до збирання фондів, і висловив переконання, що українське громадянство Торонта та цілого сходу Канади вповні піддержить важливу престижеву справу зорганізування Катедри Українських Студій на Торонтонському університеті. З привітаннями виступали теж проф. Манолій Лупул з Едмонтону, д-р П. Смильський з Торонта, адв. Мих. Липка з Гамілтону. Проф. Юрій Луцький з Торонтонського університету у своєму слові підкреслив, що тепер у Торонтонському університеті є добре розвинена україністика в славістичному департменті, а українська бібліотека є найкращою на сході Канади. Тому можна сміло сказати, що на Торонтонському університеті існує сьогодні солідна база для дальшого розвитку українознавства. В Торонтонському університеті є досить студентів, які хотіли б студіювати історію чи політичну структуру України, Торонтонський університет є одним з найбільш престижевих університетів у Канаді. Є ще друга важливіша причина чому саме катедра повинна би бути в галузі історії чи політичних наук. Ці предмети є тепер проскрибовані в Україні. Українські студенти в Києві чи у Львові не можуть студіювати історії України, бо там її немає. Є лише історія УССР від 1917 р., а історія України є заборонена. Нам треба подбати, щоби новостворена катедра українських студій була спрямована на вивчення і дослідження в галузі української історії і політичних наук, бо в цих ділянках покищо нічого немає.

Опісля пані Христина Ісаїв відчитала привітання від прем'єра Канади П. Е. Трудо, в якому висловив запевнення про піддержку уряду Канади на уфундування Катедри Українських Студій при Торонтонському університеті.

Д-р Михайло Луцик представив головного промовця Н. Кафика, міністра багатокультурности Канади. Міністер Н. Кафик на вступі зазначив, що реалізація проєкту для зорганізування Катедри Українських Студій є подвійно важливою для українців Канади. Кожна особа має розвинене почуття ідентичности і його треба постійно скріплювати, бо чим певніше ми почуваємося в одній окремій культурній групі, тим легше нам виявляти свою ідентичність на зовні. Канадська етнічно-культурна ідентичність є далеко повнішою при багатокультурности і ми віримо, що культурний плюралізм є дійсною суттю канадської ідентичности. Кожна етнічно-культурна група має право на розвиток своєї культури та своїх цінностей в канадському контексті культурного плюралізму. Уряд Канади зацікавлений у збереженні людських прав, розвитку канадської ідентичности, посиленні участи громадян у суспільному канадському житті, зміцненні канадської єдности при культурній різноманітності.

Міністер Н. Кафик поставився з незвичайним зрозумінням великого значення проєкту зорганізування Катедри Українських Студій для сучасного і майбутніх поколінь українців у Канаді. Заразом підреслив свою приналежність по батькові до української культурної групи у Канаді, із зворушенням заапелював, щоби приявні, і взагалі всі канадці українського роду вповні піддержали реалізацію цього незвичайно важливого проєкту і використали чимнайскоріше поважнішу фінансову піддержку федерального уряду, про що міністер теж запевнив приявних і українське громадянство. Запевнення федерального уряду про фінансову дотацію для майбутньої Катедри Українських Студій, це нагода, яку треба використати, це заразом виклик для українського громадянства Торонта і сходу Канади. На закінчення міністер зложив свою особисту пожертву на фонд Катедри Українських Студій на Торонтонському університеті. Приявні нагородили промову міністра багатокультурности Н. Кафика рясними оплесками, а адвокат Михайло Липка з Гамілтону зложив подяку міністрові за його промову і його незвичайно прихильну поставу до проєкту.

Пані Христина Ісаїв, як господиня вечора, проголошувала жертводавців-спонзорів Катедри Українських Студій на Торонтонському університеті, які як перед бенкетом, так і вже на бенкеті, зложили пожертви на фонд катедри і перед закінченням вечора було проголошено зложених і задекляровaних 160,000 дол. з тим, що дальші зголошення на фонд катедри приймає Федерація Українських Канадських Професіоналістів і Підприємців в Торонті та виставляє з рамені Канадського Інституту Українських Студій окремі посвідки для податкових цілей. Зложені пожертви є звільнені від податку.

У згаданій зустрічі-вечері взяло участь понад 450 осіб, успіх треба завдячувати у великій мірі панямчленкиням Товариства Канадських Українок Професіоналісток під проводом голови Т-ва п-ні Ірини Паттен та членок Управи-пань: Христини Ісаїв, Богданни Чуми, Марусі Мельник та інших.

ГОЛОКАСТ І НАША РЕАКЦІЯ

(Продовження зі ст. 2-ої)

лади: в Північній Африці жило кількадесят українських родин, які там поселилися ще перед Другою світовою війною. Коли ж альжирці почали свою національно-визвольну війну проти Франції, українські переселенці станули очевидно по боці французьких колоністів і після програної повернулися жити до Франції. Так само кільканадцять українських інженерів, що працювали в бельгійському Конго, не станули по боці місцевого, поневоленого населення, але співпрацювали з колонізаторами. Наша шляхта спольщилася в 16 і 17 стол., а пізніше нащадки козацької старшини в більшості зросійщилися. Якщо власна провідна верства не йде зі своїм поневоленим народом, але співпрацює з владою, яка дає їм можливості освіти, кар'єри, різні привілеї, як же можна тоді вимагати від жидів, щоб вони інакше поводилися?

Раз признаючи, що в нас як і серед інших народів бувають випадки прояву антисемітизму й рівночасно відсепаровуючи себе та усе українське громадянство від тих, що поповняли всякі акти безправ'я, жорстокости над невинними й засуджуючи їх, можна здобути собі плятформу для дальшої ділової дискусії з жидами, в якій можна вияснити історичне тло і причини антижидівських виступів в Україні, поінформувати слухача про те, яка доля жидів була за української влади, коли вона була в силі відповідати за те, що діялося в країні.

(Закінчення буде)

Розвагові імпрези під час з'їзду сеньйорів на Союзівці

Союзівка. — Протягом 4-го з'їзду сеньйорів кожного дня відбувалися розвагові імпрези з цікавою програмою. Напередодні з'їзду, в неділю, 4-го червня увечері відбувся виступ української танцювальної групи з Кергонксону під проводом Марії Оприско. Наперед 10 дівчат у гуцульських одягах відтанцювали гуцулку, потім 4 пари відтанцювали коломийку, дівчата виконали хореографічну композицію „жнива", три малі козаки з шаблями виконали запорозький танок, вкінці донька й син п. М. Оприско відтанцювали характеристичний танок на мистецькому рівні. Численно зібрана публіка нагороджувала рясними оплесками всі точки та висловлювала признання для М. Оприско. Потім відбулася забава з танцями.

У понеділок 5-го червня по вечері відбулася перша на Союзівці „Жива Газета" при участи: інж. Ст. Куропася, пані М. Демидчук-Чучман, проф. Р. Чубатого і ред. І. Дурбака, присвячена 50-річчю першого виступу маестра В. Авраменка в Америці. П. В. Пеленський відспівав кілька веселих пісень при власному супроводі на фортепіяні.

У вівторок, 6-го червня увечері, Марія Андрейко висвітлювала прозірки з подорожі по Україні. Присутні побачили Київ, Львів, Канів і чудові краєвиди України.

У середу, 7-го червня відбулися прогульки до Гантеру, Міневаски й Лігайтону, а ввечері Я. Кулинич висвітлив свій фільм „Доля народів". З великим зацікавленням глядачі слідкували за життям різних народів на п'ятьох континентах світу. Шкода, що не було картин з України.

У четвер, 8-го червня по полудні п. Я. Кулинич висвітлив фільм про посвячення собору св. Софії в Римі. Хоч звукова передача була невиразна, не чути було промов Патріярха і інших, та це не зменшує великої документальної вартости цього фільму.

Увечері, 8-го червня в год. 7:15, д-р Я. Падох відкрив святочний бенкет при участи біля 200 осіб, та передав його ведення інж. Ст. Куропасеві, називаючи його „українським Баб Говпом". Молитву провів місцевий парох о. Шевчук. Потім господар представив почесних гостей при головному столі й багатьох на залі. О. декан д-р Б. Волошин представив нового о. пароха, молодого священика о. Антона Павлюка з Едмонтону (Західня Канада). Бандурист п. Роман Левицький проспівав три нові пісні при власному супроводі на бандурі, що були найкращою точкою вечора. Відтак давав автографи на своїй книжці фейлетонів „Радість ближньому", що її розкупили учасники. Потім господар бенкету інж. т. Куропась, представив найстарших сеньйорів: Теклю Каменюк — 84 р., Михайла Чипура — 88

(Закінчення на ст. 4-ій)

Замість квітів на свіжу могилу
бл. п. Антона Траски
бувшого посадника міста Сіняви в Ярославщині,
складають 25.00 долярів
на Український Науковий Інститут в Гарварді

17. 6. 1978 р. Петро ХЛІБОВИЧ з Синами

У ВОСЬМУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
мого Найдорожчого МУЖА
бл. п. ВОЛОДИМИРА ХОЛЄВЧУКА
будуть відправлені
у суботу, 1 липня 1978 р., о год. 10-ій ранку
СЛУЖБИ БОЖІ
в церквах: П.Д. Марії в Озон Парку, в Ріго Парку, Н. Й. й Аргентині
Про молитви за спокій Його душі просить —
дружина МАРІЯ і Родина

ПОДЯКА

Не маючи фізичної змоги, через недугу, подякувати особисто Кожному, хто виявив мені своє співчуття у моєму великому горі — смерті, мого ЧОЛОВІКА

СВ. П.
ОЛЕКСАНДРА ПЛАТОНОВИЧА СЕМЕНЕНКА

хочу цією дорогою висловити свою найщирішу ПОДЯКУ: Всечесному о. ВОЛОДИМИРОВІ БАЗИЛЕВСЬКОМУ, за зворушливі відправи похоронних служб, п-ві МАРІЯНОВІ КОЦЕВІ, за насправді синівську увагу й турботу, яку він виявив до мене, в цей тяжкий для мене час, а також ВСІМ, хто підтримав мене словом, чи листовно, або прислав квіти, для вшанування ПОКІЙНОГО і був присутній на ПАНАХИДАХ, та провів ПОКІЙНОГО в останню путь.

ХАЙ, ГОСПОДЬ, НАГОРОДИТЬ ВСІХ СТОРИЦЕЮ!

Вдова — МАРІЯ СЕМЕНЕНКО

Червня, 16-го, 1978 року,
Бруклин, Н. Й., США

Сорокріччя священства о. митрата І. Гаврилюка в Монтреалі

Неділя, 2-го квітня залишиться надовго в пам'яті родини й парафіян великої української католицької Успення Божої Матері на Розмонті в Монтреалі як соняшно-радісний день, в якому наш заслужений душпастир і визначний громадський діяч, о. митрат Іван Гаврилюк, декан Монтреальського Протопресвітерату, парох Святоуспенської парафії в Монтреалі та генеральний вікарій українців католиків у Квебеку й приморських Провінцій, відзначав 40-річний ювілей свого священства. З цієї радісної нагоди в Святоуспенській церкві відправлено Божественні Літургії в наміренні о. Ювілята з великою участю вірних і молоді, які в своїх молитвах дякували Всевишньому за те, що дав ім такого доброго й ревного священика та взірцевого громадянина як о. митрат Іван Гаврилюк та рівночасно просили Господа Бога, щоби дав нашому улюбленому й високошанованому отцеві Ювілятові сили й витривалости ще довгі роки трудитися у Винограднику Христовому для прослави Бога, спасіння повірених йому душ і для добра українського народу.

В часі проповіді о. митрат Ярослав Гайманович щиро привітав о. Ювілята з нагоди його сорокклітнього служіння Богові й свому народові та розповів про життьовий шлях і многогранну діяльність його як на церковному, так і на громадському полях. При кінці кожної Служби Божої,(а було їх дві), о. Ювілят з глибини серця дякував Всевишньому Дателеві за одержані щедрі ласки, своїм покійним, дорогим і незабутнім батькам за приготування й спрямування його до священичої служби, Владикам, співбратам священикам, організаціям і парафіянам за їхні молитви, допомогу і співпрацю. Відтак він роздав усім учасникам св. Літургій пропам'ятні образочки. Церковний хор під проводом свого диригента проф. Володимира Грицая відспівав о. Ювілятові „Многая Літа".

Отець митрат Іван Гаврилюк прийшов на світ 1-го липня 1912 року в патріотичній, священичій родині Стефанії з Ковальських і о. Семена Гаврилюка, пароха в широковідомій, відпустовій місцевості Зарваниця, підгаєцького повіту, в Галичині, що славилася чудотворною іконою Матері Божої Зарваницької. Дитячі роки провів на приходстві в селі Ріпнів коло Камінки Струмілової, де закінчив народну школу. Середню освіту здобув у Львові в українській Академічній Гімназії. По закінченні Гімназії абітурієнт Іван не потребував застановлятися над вибором фаху, бо він, як син побожних батьків, що виховали його в глибоко релігійному дусі, мав уже внутрішнє покликання до духовного стану й хотів стати священиком, щоби вірно служити Богові й рідному народові. Прикладом для нього був його улюблений батько, о. Семен, парох у той час села Гумниська, теребовельського повіту, який побіч своїх душпастирських обов'язків, віддавав багато труду й часу в напрямі піднесення культурного, освітнього, побутового й економічного життя своїх парафіян, а також старший брат Михайло, що був священиком на Львівщині. Вибравши духовний стан, абітурієнт Іван осінню 1932 року вступив до Духовної Академії у Львові на богословські студії, які успішно закінчив у 1937 році. В цьому році він одружився з Дарією Когутяк, дочкою українського католицького священика, а в наступному році — в пам'ятну неділю, 3-го квітня 1938 року — питомець Іван отримав у храмі св. Юра у Львові, з рук Князя Української Церкви, Слуги Божого, Митрополита Кир Андрея Шептицького св. Тайну Священства. Він був щасливий, що його задушевна мрія здійснилася і він став українським священиком, перед яким відкривалося широке поле праці як у Церкві, так і в громаді.

До значних осягів праці о. митрата Івана Гаврилюка, що позначилася на терені великого Монтреалю новими парафіями і будовою нових церков, належить прекрасна двоповерхова будова приходства Святоуспенської парафії на Розмонті, в якому знаходяться мешкання для священиків, канцелярія Парафіяльного Уряду, а також приміщення для Осередку Української Культури з бібліотекою, архівом і музеєм.

О. митрат Іван Гаврилюк як ревний й побожний священик, талановитий проповідник, прекрасний співак з гарним і сильним голосом, добрий організатор, дбайливий господар, висококультурний, товариський і привітний здобув собі в Монтреалі не тільки між українцями, але також англо-французькою громадою велику популярність і пошану.

При кінці хочу ще згадати, що п-во Гаврилюки мають двоє дорослих дітей: дочку Богданну, заміжню за інж. Мирона Мончака й сина Мирона, лікаря, одруженого з Лідією Мандрикою та п'ятеро внуків. Пані Дарія, дружина о. Івана бере живу участь у діяльності церковних, жіночих і громадських організацій Монтреалю, а пані Богданна Мончак працює учителькою і веде виховну працю над українською молоддю, згуртованою в молодечій організації Пласт у Монтреалю.

Михайло Клецор

Фестиваль українського танку й пісні у Трой

Курси українських танків і виступи українських танкових груп на сценах мають безперечно велике значення для зберігання українського духа, національної самобутности й гордости серед нашої молоді. Тому при всіх інших школах повинні відбуватися курси українських танків, ведені фаховими силами. У всіх шкільних пописах на закінчення шкільного року повинні бути й виступи молодих танцюристів.

Якраз тому 50 років наш відомий балетмайстер, Василь Авраменко, мав свій перший виступ під час світової виставки в Чікаґо, чим звернув загальну увагу на унікальну красу українських народних танків. Він зорганізував курси українських танків майже у всіх наших осередках в Америці, Канаді, також в Арґентині й далекій Австралії, чим здобув собі світову славу. Його заслуги у відновленні українського танкового мистецтва, на жаль, тепер забуті...

На щастя, його працю продовжує тепер з великим успіхом наш талановитий маестро Рома Прийма - Богачевська. Вона веде своє балетне Студіо в Ню Йорку, веде курси танків у Нюарку і Трой, та в інших місцевостях. Уже третій рік веде вона танкові курси у Трой заходом Гуртка Любителів Мистецтва для цілої Олбанської округи, що тривали по сім місяців.

На закінчення танкового курсу маестра Р. Прийми-Богачевської відбувся фестиваль у Трой 7-го травня в залі Гудсон Велі коледжу.

Наперед усі курсанти виступили з привітом і сказали — „Ми — українці", та вивели хоровід. 12 дівчат у гуцульських одягах виконали танок „Гуцулка", 10 хлопців у гуцульських одягах під проводом Михайла Коцура виконали „аркан". Співочий ансамбль „Кобза" під керівництвом А. Фарміґи виступав 4 рази з народними піснями та піснями сучасних композиторів з України: М. Юркова, В. Верменича, М. Кречка й ін. Вкінці відспівав одну американську пісню. Співало 17 дівчат, рівночасно три дівчини акомпаньювали на гітарах, як і керівник п. А. Фарміґа. 4 гітари іноді заглушували ніжні голоси молоденьких дівчат, що виконували з успіхом найновіші пісні з України. Цей духовий зв'язок з Україною треба вітати, але треба включити до репертуару й пісні сучасних наших композиторів на чужині. Наша публіка, що заповнила залю, вперше почула ці пісні та нагороджувала молодих хористок рясними оплесками. Далі 12 дівчат із серпами виконали босоніж характеристичний танок — „Жнива". 11 пар молодих курсантів виконало танок „Верховина".

Гості - танцюристи: Наталка Лазірко й Маркіян Комічак виконали по-мистецьки дві хореографічні композиції „Залицяння", пізніше — „Мавка й козак". Потім гості - танцюристи з ансамблю „Зорепад" з Ню Йорку — А. Цегельський, М. Коваль, С. Петрик, С. Вірло, М. Комічак і М. Коцур відтанцювали два танки: „Запорожця" і „Метелицю". Дівчата - курсанти відтанцювали характеристичний танок „На базарі", пізніше дівочий танок. Молоді хлопці - курсанти відтанцювали „Козачка" й „Чумака". Всі точки були на мистецькому рівні, що треба завдячувати наполегливій праці маестра Роми Прийми - Богачевської. Вкінці виступили на сцену всі учасники фестивалю, два хлопчики вручили китицю квітів пані Ромі Приймі - Богачевській при невгаваючих оплесках цілої залі.

Після того відбулося скромне прийняття для гостей, учасників курсу та батьків курсантів. Голова Гуртка Любителів Мистецтва, інж. Михайло Герець, подякував пані Приймі-Богачевській за велику працю над курсантами, маестрові А. Фарміґі, ансамблеві „Кобза", гостям - танцюристам, батькам курсантів і курсантам, зокрема тим, що ревно допомагали як директорові курсів п. Я. Склярикові, що тому 49 років був на курсах танків В. Авраменка у Трой, п. О. Тихоні, касирці, п. В. Колодієві та членам Батьківського Комітету, що вклали багато праці, щоб курс танців міг відбутися з таким великим успіхом.

Пані Рома Прийма - Богачевська подякувала інж. М. Герецеві та всім, що допомагали відбути курс і фестиваль.

Мистецька Рада нюйоркського стейту вможливила своєю дотацією відбути курс і фестиваль.

І курс танків, і фестиваль були великою подією для цілої Олбанської округи, 40 українських дітей зблизилося, пізналося, заприятелювало із собою, що має велике значення. Деякі ходять до школи українознавства, деякі — члени пласту, одначе курс танків і фестиваль мав велике значення в їхньому житті, утвердив їхню українську самобутність.

У цьому велика заслуга маестра Роми Прийми-Богачевської, що вкладає душу й серце у вишкіл курсантів, Гуртка Любителів Мистецтва з його неструдженим головою, інж. М. Герецем, та всіх, що причинилися до такого блискучого переведення курсу й фестивалю.

Вкінці варто згадати, що наші курсанти виступають часто на українських і американських імпрезах та поширюють добру славу про українське танкове мистецтво.

І. Дурбак

Мохаммед Алі відвідав Совєтський Союз, розмовляв з Брежнєвим

Мохаммед Алі під час відвідин у Кремлі та зустрічі з Брежнєвим

Москва. — Американський боксер Мохаммед Алі, колишній чемпіон світу в тяжкій вазі, відбув 12-денну поїздку по Совєтському Союзі, оплачену совєтським урядом, і в понеділок, 19-го червня, протягом 35 хвилин розмовляв в Кремлі зі совєтським ватажком Леонідом Брежнєвим, відтак заявляючи кореспондентам, що Брежнєв „спокійний і лагідний чоловік", який весь час говорив „про мир та любов до людства".

Мохаммед Алі, який у вересні цього року старатиметься знову здобути чемпіонат світу в змаганнях з Леонардом Спінксом, який переміг Алі минулого лютого, крім Москви відвідав також міста Самарканд і Ташкент в Узбецькій ССР, де знаходиться багато мусульманських святинь. Як відомо, Мохаммед Алі належить до американської негритянської секти „Чорних Мусульманів", хоча виріс у християнській родині і спершу називався Кеш'юс Клей.

Після розмови з Брежнєвим, Алі висловив на пресовій конференції своє переконання, що совєтський ватажок і цілий Совєтський Союз бажають миру так само, як бажає цього президент Джіммі Картер і американський нарід, додаючи, що Брежнєв просив його бути „неофіційним амбасадором миру в ЗСА".

Покликаючись на розмови зі совєтськими урядовцями та громадянами, як теж з деякими неграми, які народилися в ЗСА, але в 1930-их роках переселилися до Совєтського Союзу, Алі твердив, що неправдою є, що в СССР нема свободи релігії, як теж висловив здивування, що в Совєтському Союзі різні народи і раси „живуть так мирно зі собою".

Повторюючи інформації, що їх одержав від совєтських гідів та урядовців, Алі хвалив різні аспекти совєтської суспільної системи, наприклад, безкоштовну медичну опіку та безкоштовну освіту, додаючи, що в Совєтському Союзі не має жадного страху, що хтось його ограбує.

Колишній чемпіон світу був захоплений тим, що „такий могутній чоловік, як Брежнєв говорив зі мною аж 35 хвилин". Алі переконаний, що між ЗСА та СССР не дійде до війни, бо ані Брежнєв, ані президент Картер не бажають знищення їхніх країн.

Він заявив кореспондентам, що хоча йому дуже подобалося життя в Совєтському Союзі, то він не хотів би жити в жадній іншій країні, а тільки в Америці, яку дуже любить.

Зустріч Мохаммеда Алі з Брежнєвим показувано на совєтському телебаченні під час передачі новин дня. Між іншим, ці передачі починалися власне репортажами з цієї зустрічі. Крім того, совєтське пресове агентство ТАСС інформувало про розмову Брежнєва „із визначним американським негритянським спортовцем", цитуючи його похвальні вислови про Совєтський Союз.

Розвагові імпрези...

(Продовження зі стор. 3-ої)

р., проф. М. Васькова — 82 р., п. Дудяка — 84 р., Р. Слободяна, М. Сурмача, В. Авраменка — 83 р., Б. Цимбала — 78 р. Зокрема привітав 12 гостей з Канади, з Торонта і Ст. Кетеринс.

Інж. Лев Яцкевич прочитав сатиру „Кар'єра Петра Забілі" та „Еміґрантський манастир".

Інж. Солтисік (Гриць Мотика) прочитав сатиру про сеньйорів і „Лист з Юпітера". Оба наші гумористи-сатирики викликали сальви сміху й гучні оплески. Господар бенкету інж. Степан Куропась не щадив анекдотів, і майже про кожного сеньйора чи сеньйорку мав щось веселого розказати. Його слушно називали „українським Баб Говпом", але він його перевищає, бо Баб має 17 таких, що пишуть йому „джовки", а наш гуморист сеньйор Ст. Куропась сам розповідає так природно, як „пташок співає", і тому має успіх і радих слухачів.

М. Бурбело перевела вибір королеви сеньйорів. Д-р Я. Падох виголосив коротку промову, підкреслюючи живучість наших монархічних традицій. Маруся Федецьки прочитала по-мистецьки вірш п. Р. Турка „Уродинна пісня". Королевою вибрано Марію Цап, коронувала її Марія Бурбело, що була першою королевою на першому з'їзді сеньйорів. Пан Андрій (головний кухар на Союзівці) приніс торт з великою свічкою. Зібрані проспівали „многая літа" зворушеній королеві, що гідно її достойно репрезентувала з'їзд.

Вкінці новий парох, о. А. Павлюк провів молитву „Богородице Діво" і привітав усіх словами „Мир Вам!".

На тому закінчено бенкет, що тривав три години серед веселого настрою, що його ввесь час підтримував господар бенкету своїми веселими анекдотами й заввагами. Це був найвеселіший бенкет і варт, щоб і інші наші бенкети мали такого господаря обдарованого природним і вродженим гумором, як сеньйор інж. Ст. Куропась.

Вкінці, в п'ятницю, 9-го червня, відбулася друга „Жива Газета". Ред. І. Дурбак підкреслив заслуги інж. Ст. Куропася, обдарованого природним гумором, що причинився багато до вдержання погідного настрою протягом цілого з'їзду сеньйорів. Потім сказав про потребу зберігати наші книжкові скарби. В 1918 р. з Києва приїхали до Львова наші кооператори й закупили майже всі українські книжки, бо їх не було в Україні. Коли Україна знову стане вільною, тоді буде там великий голод на українську книжку. Знову приїдуть з України наші брати, щоб закупити добрі книжки. Тому треба їх зберігати, передавати до НТШ, УВАН, Гарварду, Стемфорду, Детройту, Чікаґо й інших наших архівів і музеїв, а не викидати, як це переважно діється після смерти сеньйорів. Інж. В. Винницький підніс деякі проблеми членів УНС, давав відповіді на численні запити. Також п-і М. Демидчук-Чучман давала вияснення. Гуморист інж. Солтисік прочитав гумориску про український Ню Йорк. Інж. Андрій Баранник прочитав „Лист з України". Інж. Ст. Куропась розповідав анекдоти. Вкінці ред. Дурбак закликав, щоб у всіх Клюбах Сеньйорів і в наших осередках завели „живі газети" з різноманітною програмою, побажав усім щасливого повороту домів і знову прибути на з'їзд сеньйорів. До побачення на 5-му з'їзді сеньйорів на Союзівці!

І. Дурбак

ПОВІДОМЛЕННЯ АДМІНІСТРАЦІЇ

З уваги на те, що в днях від 24-го ЛИПНЯ до 6-го СЕРПНЯ, включно, „Свобода" НЕ БУДЕ ПОЯВЛЯТИСЯ — проситься всіх, хто мав би на цей час якісь оголошення, надіслати їх до публікації перед тією ДВОТИЖНЕВОЮ перервою.

Чергове число „Свободи" в понеділок, 7-го серпня, з датою вівторка, 8-го серпня.